

Pla nacional de lectura 2012-2016

La lectura de llibres a Catalunya

Sergi Mosteiro i Isabel López. Gabinet Tècnic

A finals de l'any 2011, el Departament de Cultura posa en marxa el **Pla nacional de lectura 2012-2016** amb l'objectiu d'augmentar els hàbits lectors dels ciutadans per tal d'incrementar l'accés al coneixement i el capital cultural i humà del país. Hi participen també la Institució de les Lletres Catalanes, l'Institut Català de les Empreses Culturals i el Departament d'Ensenyament, que té la finalitat específica d'augmentar la competència comunicativa lingüística i el desenvolupament de l'hàbit lector dels infants i joves.

Les enquestes de participació cultural permeten detectar els punts on cal incidir, visualitzar els resultats de les actuacions portades a terme i es converteixen en una eina complementària per avaluar el desplegament del Pla nacional de lectura 2012-2016.

El treball **La lectura de llibres a Catalunya** presenta les dades de lectura de llibres recollides a les darreres enquestes de participació cultural a Catalunya dels anys 2013 i 2014, amb l'objectiu de conèixer i analitzar els hàbits i les pràctiques de llibres de la població catalana en el seu temps d'oci a partir dels 14 anys. Destaca la informació sobre la lectura en format digital i les diferències en funció del sexe, l'edat i el nivell d'estudis de les persones enquestades.

Dades clau. Grau d'interès i índex de lectura per generació. 2013-2014

	Generació 50	Generació 60	Generació 70	Generació 80	Generació 90
Grau d'interès (escala de 0 a 10)	6,47	7,18	7,07	6,81	6,32
Índex de lectura	51,7 %	61,6 %	53,8 %	73,7 %	73,3 %

Aquest informe complementa el treball [Pla nacional de lectura 2012-2014. Estat d'implementació \(DeCultura núm. 29\)](#), on s'exposa, en primer lloc, l'evolució dels sis indicadors quantitius de consum lector i del sector editorial en què pretén incidir el Pla. En segon lloc, es presenten els principals projectes del Departament i els indicadors relacionats de cadascun dels plans d'acció: Autoriactiva, Mediactiva, Xarxactiva, Lectoractiva, Ediactiva, Llibreriactiva i Bibliotecativa.

Lectura de llibres a Catalunya

1. Introducció

La irrupció de les tecnologies de la informació i la comunicació han atorgat a l'escriptura i a la lectura un nou protagonisme. Tot i que durant els anys 70 el món de la imatge va començar a adquirir un paper central i, fins i tot, es va arribar a promulgar la mort de la cultura escrita, en els anys 80, la revolució informàtica va propiciar que, de nou, la lectura adquirís protagonisme, si bé adquirint dimensions diferents. En un món on el coneixement i la informació esdevenen recursos de primer ordre i on els mitjans multimèdia prenen un paper central en la seva articulació, la paraula escrita continua sent, encara avui, el mitjà fonamental per a la comunicació de les idees. En aquest context, la lectura és l'eina que permet desxifrar els textos amb independència del seu contingut o del seu suport.

Però a banda de ser una eina de desenvolupament personal i socioprofessional, la lectura és una activitat més d'oci per a bona part de la població. La lectura, com a pràctica social, és comparativament recent en la història, i ho és encara més com a pràctica privada. Llegim en el nostre temps lliure, de camí cap a la feina o abans d'anar a dormir; molta gent aprofita les vacances per poder llegir i molts altres compren llibres amb l'objectiu de llegir-los més endavant, en algun moment temporal indefinit. Al nostre voltant trobem lectors molt diversos, tant pel que fa als seus gustos, com per la intensitat amb què ho fan o el tipus de suport que utilitzen.

Totes les funcions que ha tingut la lectura es van anar consolidant entre els segles XIX i XX. Avui dia encara continuen vigents i han adquirit noves dimensions a través de les pantalles d'ordinador o de telèfons mòbils, de les tauletes o dels llibres electrònics, que més que competidors del paper, són mitjans que conviuen amb ell i potencien la lectura. Avui dia llegim per comunicar-nos, per estar informats, per aprendre, per conèixer altres realitats, per relacionar-nos, per projectar-nos, per exercitar la nostra imaginació, per gaudir.

En aquest sentit, l'objectiu general que persegueix aquest document és conèixer i analitzar els hàbits i pràctiques de lectura de la població catalana de més de 14 anys a partir de les dades que proporcionen les dues onades de l'Enquesta de participació cultural 2013 i 2014 en el marc de la societat de l'oci i la creixent individualització dels gustos, on la lectura, més que competir, ha de conviure amb altres formes de cultura i oci.

Continuant la línia d'altres *DeCultura*, s'incorpora una mirada en clau generacional. Es parteix de la hipòtesi que el concepte generació actua com a factor estructural explicatiu dels hàbits culturals de la població catalana en major mesura que la variable edat. Aquesta explicació, en lloc d'apostar per l'existència de comportaments vinculats a l'edat *per se*, posa més èmfasi en el procés de construcció d'hàbits, determinats pel context social, econòmic, polític i cultural en el qual es va desenvolupar el procés de socialització de l'enquestat.

Taula 1. Equivalència entre generació i edat

Generació	Any de naixement	Edat 2014
Generació dels 50	Abans de 1959	55 anys i més
Generació dels 60	1960-1969	45-54 anys
Generació dels 70	1970-1979	35-44 anys
Generació dels 80	1980-1989	25-34 anys
Generació dels 90	1990-2000	14-24 anys

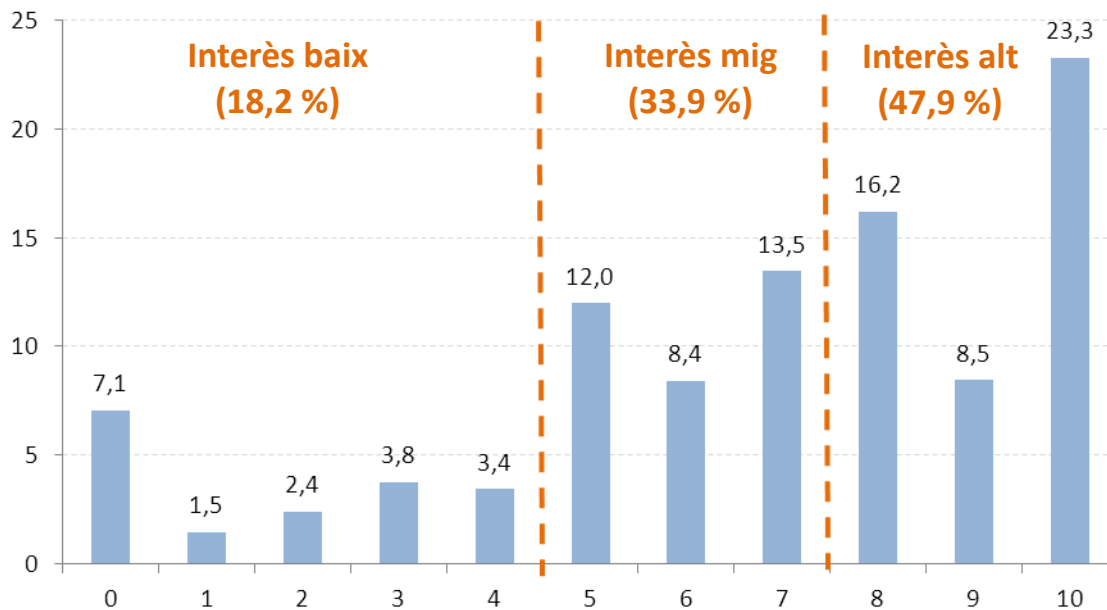
2. L'interès per la lectura de llibres

2.1. Lectura de llibres: quarta activitat cultural que genera més interès

Llegir llibres és la quarta activitat cultural preferida de la població de Catalunya, després de veure la televisió, anar al cinema i escoltar la ràdio, amb una valoració de 6,74 punts sobre 10. Així, un 18,2 % dels catalans no mostraria cap interès o un interès baix per llegir, un 33,9 % un interès mig i un 47,9 % un interès que podríem considerar alt o, fins i tot, molt alt.

Gràfic 1. Distribució de l'interès per la lectura de llibres (escala 0 a 10) a Catalunya. 2014

En %

La primera variable que estableix diferències significatives a l'hora d'optar per la lectura com a activitat d'oci és el sexe de la persona entrevistada. En línia amb el que evidencien multitud d'estudis tant al nostre país com a nivell internacional, les dones presenten un major gust per la lectura que els homes (7,23 i 6,23 punts, respectivament).

En clau generacional, les persones nascudes durant la dècada dels 60 i dels 70 són les que, comparativament, mostren un major gust per la lectura, superior als 7 punts. Per altra banda, és important destacar que és entre les generacions més joves on l'interès per la lectura assoleix unes quotes de penetració més baixes. Entre els nascuts al voltant dels anys 80, l'interès per la lectura se situa en 6,81 punts i entre els nascuts als anys 90, en 6,33 punts.

Tot i així, la variable que té major capacitat de modelar l'interès per la lectura és el nivell d'estudis de la persona entrevistada: a mesura que aquest augmenta, s'incrementa també la possibilitat d'escollir la lectura com una activitat d'oci més. Així, entre les persones sense estudis o estudis primaris inacabats, l'interès per la lectura se situa per sota dels 5 punts (4,16) i entre les persones amb estudis superiors, per sobre dels 8 punts (8,13).

Sembla raonable pensar, no obstant això, que les variables edat i nivell d'estudis poden estar relacionades. En primer lloc, perquè el sistema educatiu consta d'unes etapes progressives associades a l'edat; però, sobretot, perquè les oportunitats educatives, durant un llarg període de la història del nostre país, no es van repartir de manera equitativa entre tots els sectors de població.

La interrelació de les variables sexe, generació i nivell d'estudis mostra un resultat força interessant. En termes molt generals, les persones amb un nivell d'estudis similar tendeixen a mostrar un grau d'interès per la lectura força semblant, independentment del moment en què hagin nascut. Tot i així, entre els homes nascuts en la generació dels 80 i dels 90 amb estudis superiors, s'observa un interès per la lectura molt més baix del que cabria esperar.

Taula 2. Interès per la lectura de llibres a Catalunya. 2013							
Per sexe, nivell d'estudis i generació							
		Generació	Generació	Generació	Generació	Generació	
		50	60	70	80	90	
Homes	Sense estudis / Primaris	4,68	5,06	5,34	5,19	5,57	4,88
	Secundaris (1r cicle)	5,48	5,91	4,48	6,02	5,17	5,41
	Secundaris (2n cicle)	6,98	6,75	6,57	6,08	5,62	6,41
	Superiors	8,22	8,25	7,81	6,90	6,92	7,71
	Total	6,04	6,71	6,44	6,24	5,73	6,23
Dones	Sense estudis / Primaris	5,61	5,99	5,45	4,65	6,64	5,59
	Secundaris (1r cicle)	7,01	6,98	6,84	6,75	6,42	6,90
	Secundaris (2n cicle)	8,00	7,84	8,01	7,08	6,77	7,58
	Superiors	8,73	8,79	8,68	8,37	8,01	8,54
	Total	6,81	7,64	7,73	7,38	6,95	7,23
Total	Sense estudis / Primaris	5,25	5,49	5,40	4,93	5,90	5,29
	Secundaris (1r cicle)	6,36	6,49	5,74	6,34	5,80	6,22
	Secundaris (2n cicle)	7,50	7,29	7,23	6,55	6,17	6,97
	Superiors	8,42	8,51	8,26	7,75	7,52	8,13
	Total	6,47	7,18	7,08	6,81	6,33	6,75

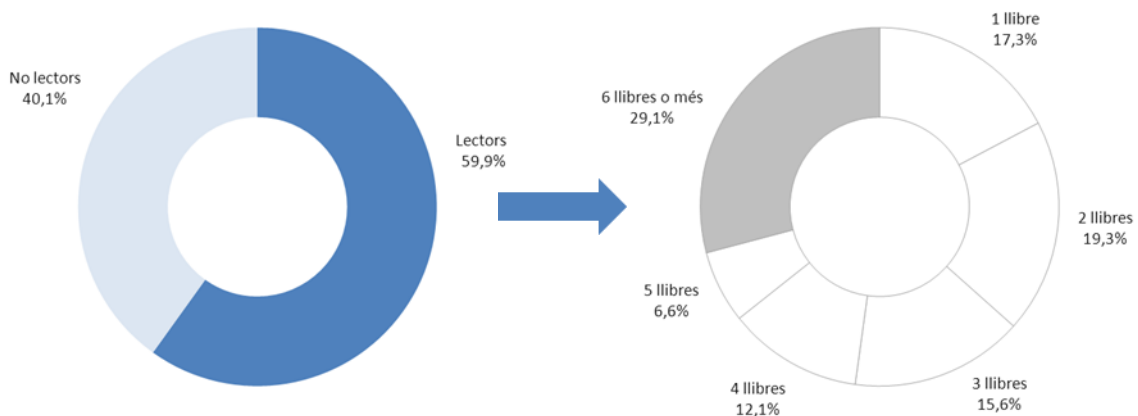
3. Hàbits de lectura

3.1. Sis de cada 10 catalans llegeixen llibres en el seu temps d'oci

L'Enquesta de participació cultural indica que el 59,9 % de la població catalana va llegir, com a mínim, un llibre al llarg del 2014 durant el seu temps d'oci. Entre aquests lectors, només un 29,1 % ho fa d'una manera relativament habitual, entenent com a habitual llegir 6 llibres o més en el darrer any.

Gràfic 2. Taxa de lectura i intensitat lectora a Catalunya. 2014

En %

3.2. Tipologies de lectors i no lectors

Una primera anàlisi sociodemogràfica molt general mostra que el major interès per la lectura per part de les dones es tradueix, també, en un major volum de lectores (65,2 %) que de lectors (54,2 %). De la mateixa manera, a mesura que augmenta el nivell educatiu d'una persona, també n'augmenta la capacitat d'incorporar la lectura com a activitat d'oci. No obstant, tal i com s'ha vist en altres anàlisis (vegeu [DeCultura núm. 27. Els hàbits musicals a Catalunya](#)), la qüestió generacional condiciona bona part de les pràctiques culturals.

En aquest sentit, en base al grau d'intensitat lectora i a la generació s'han construït nou grans tipologies de lectors. El grau d'intensitat lectora s'ha classificat d'acord a tres categories: no lectors, lectors esporàdics (d'1 a 5 llibres al llarg de l'any) i lectors habituals (6 llibres o més al llarg de l'any). En el cas del moment generacional, les anàlisis prèvies permeten identificar tres grans blocs; així, els nascuts en la generació dels 50 presentaven unes característiques força diferents dels nascuts durant els anys 60 a 80. I aquests, dels nascuts entre els anys 80 i 90.

Taula 3. Tipologies de lectors i de no lectors. 2014

En %			
	No lectors	Lectors esporàdics	Lectors habituals
Generació 50	No lectors d'edat avançada	Lectors ocasionals	Lectors de tota la vida
	(16,9 %)	(12,6 %)	(6,4 %)
	Interès: 4,79	Interès: 7,66	Interès: 9,11
Generació 60-70	Adults sense interès lector	Lectors sense temps per càrregues familiars però amb interès	Lectors que troben temps
	(16,1 %)	(15,2 %)	(5,7 %)
	Interès: 5,32	Interès: 7,70	Interès: 9,15
Generació 80-90	Joves sense interès lector	Lectors joves sense temps però amb interès	Grans lectors d'avui i demà
	(7,3 %)	(14,6 %)	(5,4 %)
	Interès: 4,57	Interès: 7,16	Interès: 8,63

3.2.1. No lectors

No lectors d'edat avançada

La primera de les categories identificades està formada per gent nascuda al voltant de la dècada dels 50 i que no va llegir cap llibre en els dotze mesos anteriors a la realització de l'entrevista. De fet, el seu interès per la lectura se situa, en una escala de 0 a 10, en 4,79 punts.

Nascuts bona part d'ells en diferents regions d'Espanya i arribats a Catalunya amb les diverses onades migratòries dels anys 60 i 70, en general, són persones que, atès el moment històric que van viure, no van tenir possibilitats de formar-se; un 40,7% bé té estudis primaris o no va arribar a finalitzar-los.

Actualment, la gran majoria són jubilats o mestresses de casa (70,2 %) amb força disponibilitat de temps lliure, tant durant la setmana (65,8 %) com durant el cap de setmana (74,9 %). Tot i aquesta disponibilitat de temps, un 42,9 % considera que participa en activitats culturals menys que altres persones de la seva edat i un 40,3 %, menys que altres persones del seu entorn. De fet, per a una de cada quatre persones d'aquest grup, la manca de mobilitat o els problemes de salut són una barrera o un impediment a l'hora de participar en la vida cultural.

En termes comparatius, les seves pràctiques són força limitades, més enllà de veure la televisió o escoltar música. Per exemple, en relació amb altres hàbits de lectura, només un 29,6 % llegeix el diari i un 41,6 % revistes.

Adults sense interès lector

Amb una major proporció d'homes (56,2 %) que de dones (43,8 %), aquest segon grup de no lectors – format, recordem, per persones nascudes durant la dècada dels 60 i dels 70- es diferencia de l'anterior pel fet de disposar d'un major nivell educatiu. Un 33,7 % disposa d'estudis secundaris de primer cicle i un 44,5 %, de secundaris de segon cicle; tot i així, el seu grau d'interès per la lectura se situa, en mitjana, al voltant dels 5,32 punts.

Paral·lelament, i atesa la seva edat, un 55,8 % treballa, fet que condiciona la seva disponibilitat de temps al llarg de la setmana (36,7 %), que es veu incrementada durant els dissabtes i diumenges (55 %). En tot cas, trobem també un alt percentatge de persones aturades (30,6 %).

Per altra banda, si en el grup anterior destacava la presència de persones nascudes en la resta de l'Estat, en aquest grup és notable la presència de persones nascudes a l'estranger (28,7 %).

En el terreny de les percepcions sobre participació en activitats culturals, un 45,7 % considera que ho fa menys que altres persones de la seva mateixa edat, però només un 37,1 % indica que ho fa menys que altres persones del seu entorn.

Tant el nivell de lectura de diaris (36,2 %) com el de lectura de revistes (52,7 %) és més elevat que en el grup de no lectors d'edat avançada. Tot i així, no visitar o fer ús de les biblioteques continua sent un comportament majoritari (82,8 %), així com el fet de no participar activament en altres activitats culturals.

Joves sense interès

Gairebé set de cada deu no lectors nascuts a partir dels anys 80 són homes, la majoria d'ells amb estudis secundaris de segon cicle (67,1 %). Només un 32,8 % d'ells disposa d'una feina; un 35 % restant es troba en situació d'atur o bé cursant estudis no universitaris (20,8 %). Un altre tret molt característic és el fet que gairebé 4 de cada 10 joves inclosos en aquest grup va néixer en un país estranger.

Tot i la distància generacional, les persones que conformen aquest grup comparteixen unes actituds vers la lectura molt alineades amb les expressades pels grups anteriors. En termes generals, el seu interès per la lectura se situa al voltant dels 4,57 punts, el més baix de tots els grups identificats. La meitat d'ells identifica la lectura de llibres com a activitat netament cultural i només un 8,3 % com a activitat d'oci. Igualment, un 18,4 % afirma que no pagaria per comprar un llibre.

Per altra banda, la taxa de lectura de diaris és la més baixa de tots els grups descrits (25,7 %), si bé la meitat declara llegir algun tipus de revistes (50,7 %). Un 27,8 % afirma haver visitat alguna biblioteca en els tres mesos anteriors a la realització de l'entrevista, si bé per motiu d'estudis (55,6 %).

En general, el seu univers cultural està format, gairebé en exclusiva, pel món audiovisual i musical, on el telèfon mòbil, l'ordinador i la televisió juguen un paper central.

3.2.2. Lectors esporàdics

Lectors ocasionals

Tot i situar-se en el mateix espai generacional que els no lectors, la possibilitat d'haver pogut accedir a un major rang de recursos educatius marca la diferència, per part de les persones incloses en aquest grup, a l'hora d'incorporar la lectura en l'univers de pràctiques culturals, si bé de manera força puntual. A més, el fet que només un 9,5 % dels enquestats inclosos en aquest grup afirmi que la seva salut és un motiu que dificulta la seva participació en activitats culturals, fa pensar que ens trobem davant un perfil força diferent del de no lectors d'edat avançada.

Tant en aquest grup, com en la resta dels identificats i que es descriuran posteriorment, s'identifica una major proporció de dones que no pas d'homes. Gent que, en general, declara disposar de força temps lliure tant durant la setmana (56,6 %) o durant els caps de setmana (78,6 %); el fet que bona part d'ells no estigui en actiu (70,2 %), bàsicament degut a la seva condició de jubilats, segurament hi té molt a veure.

Tot i manifestar un interès relativament alt per la lectura com a activitat d'oci (7,66), en general, acostumen a llegir un (25,7 %) o dos llibres (27,8 %) al llarg de l'any. Tot i aquesta baixa intensitat, un 51,8 % llegeix el diari de manera habitual i un 60,9 %, revistes.

Lectors sense temps per càrregues familiars però amb interès

La disponibilitat de temps lliure i el moment del cicle vital en què es troben aquestes persones són les dues variables que semblen condicionar uns hàbits de lectura esporàdics i poc regulars, tal i com veurem a continuació.

En general, les persones incloses en aquest grup disposen d'un nivell educatiu relativament alt –un 47,2 % va finalitzar estudis secundaris de segon cicle i un 29,2 % disposa d'una titulació universitària-. Majoritàriament ocupats (68,3 %) o en recerca de feina (25,9 %) i bona part d'ells, amb fills (42,7 %), un 65,9 % declara no disposar de temps lliure de dilluns a divendres, percentatge que es redueix al 42 % durant el cap de setmana.

En aquest sentit, el temps és, després del preu (64,0 %), el principal motiu de no assistència a activitats culturals (55,0 %); de fet, l'argument relatiu a la manca d'interès assoleix en aquest grup el percentatge més baix d'entre les nou tipologies de lectors identificades. I és precisament aquesta contraposició entre interès i hàbits de lectura el que més destaca en aquest grup: la majoria llegeix entre un (24,8 %) o dos llibres (26,1 %) al llarg de l'any, però mostra un interès molt proper als 8 punts per la lectura com a activitat d'oci.

Aquesta manca de temps també es trasllada a la resta d'activitats culturals incloses en l'*Enquesta de participació*; si bé bona part d'ells assisteixen al cinema, a espectacles o a exposicions, ho acostumen a fer de manera puntual i esporàdica.

Lectors joves sense temps per motius d'estudi o recerca de feina

El temps també resulta ser un impediment per als lectors esporàdics més joves. Durant la setmana, la seva disponibilitat de temps és baixa, quedant concentrada de manera gairebé exclusiva durant el cap de setmana (66,4 %). En general, no tenen la percepció d'estar participant menys en activitats culturals que altres persones del seu entorn –un 61,1 % considera que ho fa en una magnitud similar-, si bé un 24 % pensa que ho fa menys que altres persones de la seva edat.

Un 40,9 % d'aquests lectors esporàdics joves treballa, un 25,2 % es troba en situació d'atur, un 18,9 % és estudiant no universitari i un 9,1 %, estudiant universitari. Això explica que un 41,6 % vagi a biblioteques; d'entre aquests, el principal motiu no és l'oci (30,2 %) o demanar material en préstec (28,1 %), sinó gaudir, bàsicament, d'un lloc on poder estudiar (62,7 %).

El nivell de lectura de diaris és baix –només ho fa 1 de cada 3-, però no així de revistes, fullejades per un 67,0 %. Un element destacable, i sobre el qual profunditzarem més endavant, és el fet que un 11,4 % de les persones incloses en aquest grup declara que es descarrega llibres de manera habitual per Internet.

3.2.3. Lectors habituals**Lectors de tota la vida**

Format, principalment, per persones amb estudis superiors (39,0 %) o secundaris de segon cicle (26,2 %), jubilades (58,5 %) o que encara continuen en actiu (24,0 %), la principal diferència de les persones incloses en aquest grup és el fet que llegeixen una mitjana de 15 o 16 llibres al llarg de l'any.

Tot sembla indicar que aquest ha estat un hàbit adquirit al llarg de la vida i que no depèn tant del temps disponible. Manifesten l'interès per la lectura més alt de totes les tipologies descrites (9,15 punts) i el seu grau de participació cultural és força alt, a excepció d'aquells àmbits relacionats amb l'oci electrònic.

Lectors que troben temps

Tot i que la majoria de les persones aquí incloses treballa i, bona part d'elles tenen fills (39 %), troben el suficient temps com per llegir, com a mínim, un llibre al mes. I això que, durant la setmana, només 1 de cada 3 afirma que disposa de temps lliure, bàsicament perquè treballen (75,8 %) i molts d'ells tenen fills.

Aquest grup és el que concentra la major proporció de persones amb estudis universitaris (44,3 %), juntament amb el de lectors joves i habituals que descriurem seguidament. La majoria d'elles –i en això coincideixen amb els lectors de tota la vida- considera que la lectura és una activitat que es pot encabir tant en l'oci com en la cultura de manera indistinta.

Lectors habituals joves

El grup dels lectors habituals joves és el que concentra un major percentatge de persones amb titulació universitària (43,0 %), així com de persones que estan cursant-ne una (13,0 %). Per altra banda, també resulta important la proporció de persones que estan cursant estudis no universitaris (18,6 %). Entre aquests, com en el cas de joves lectors esporàdics, el preu és el principal motiu que dificulta la participació en activitats culturals (77,5 %), així com la manca de temps.

Bona part d'ells disposa d'una feina (40,9 %), si bé la taxa d'atur és força elevada (20,8 %). En aquest cas, resulta notable la presència de joves independitzats (15,7 %) o que viuen en llars formades per només dues persones (47,0 %).

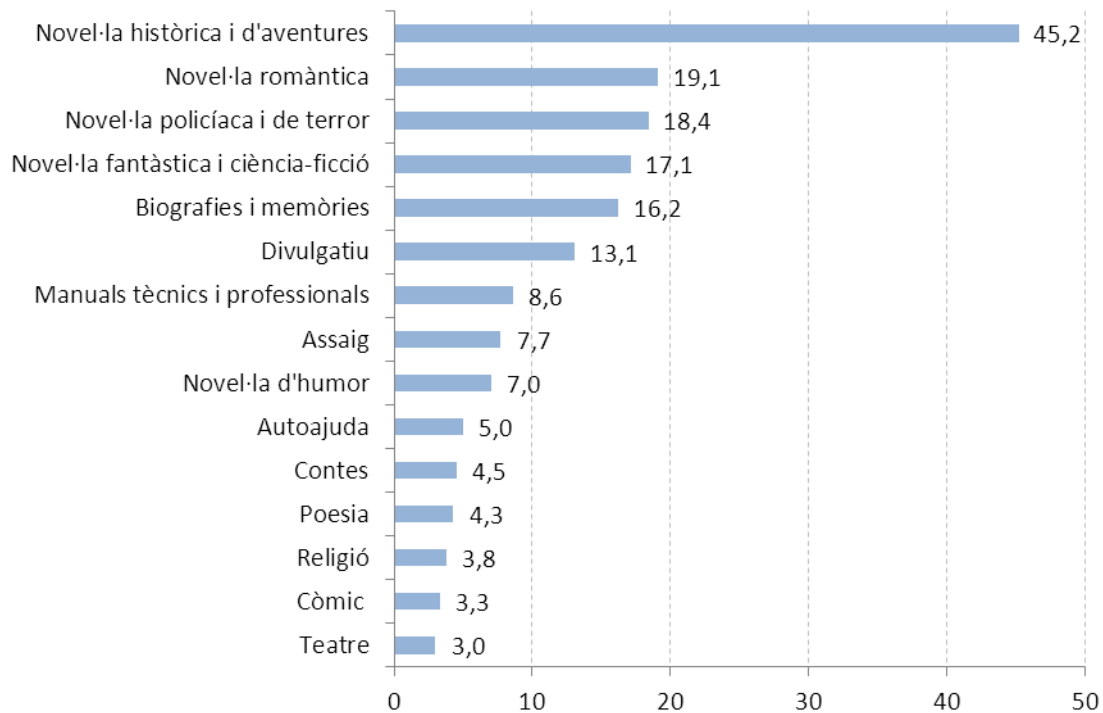
En relació amb els altres dos grups de lectors habituals, identificar la lectura com a activitat indistintament d'oci o de cultura troba la seva penetració més baixa (54,6 %). Tot i així, identificar-la com a activitat exclusivament d'oci assoleix el seu percentatge més alt (18,3 %).

3.3. La novel·la històrica i d'aventures com a gèneres més llegits

La novel·la i, concretament, la històrica i d'aventures és el gènere més habitual entre els lectors catalans, tal i com es pot observar al Gràfic 3. De lluny, segueixen la novel·la romàntica, la policíaca o de terror, la novel·la fantàstica i de ciència-ficció, així com les biografies i memòries o els llibres de caràcter divulgatiu.

Gràfic 3. Gèneres literaris llegits a Catalunya. 2014

En % sobre la població lectora. Resposta múltiple

El fet de decantar-se més per un gènere o per un altre no té tant a veure amb la freqüència de lectura com per altres variables com són el sexe i l'edat. Les novel·les romàntiques tenen molta més penetració entre les dones (31,7 %) que no pas entre els homes (3,3 %); de la mateixa manera succeeix amb gèneres més minoritaris com els llibres d'autoajuda (5,8 %), la poesia (4,8 %) o el teatre (3,8 %). En canvi, els llibres de temàtica divulgativa i els manuals tècnics o professionals tenen major acceptació entre els homes (17,6 % i 11,8 %, respectivament) que no pas entre les dones (9,5 % i 6,1 %, respectivament). El mateix succeeix amb els còmics, on la taxa de lectors (4,9 %) dobla la de lectores (2,1 %) o l'assaig (9,4 % homes; 4,9 % dones).

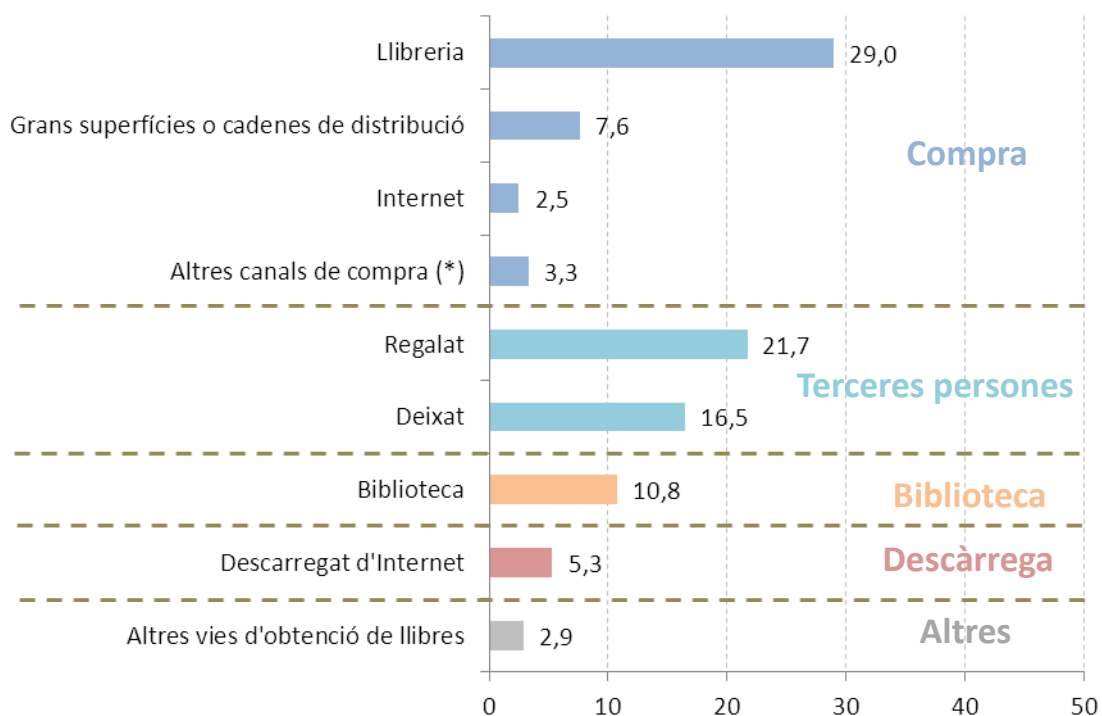
La ciència-ficció, els còmics i la novel·la romàntica, per altra banda, troben una major penetració entre les generacions més joves; en canvi, l'assaig o les biografies i memòries tendeixen a tenir un públic de major edat.

3.4. Les llibreries, el principal canal de compra de llibres

Les llibreries són l'espai de referència a l'hora d'adquirir llibres. A la pregunta "Procedència de l'últim llibre llegit", un 29 % dels lectors afirmava haver-ho comprat en una llibreria, enfront d'un 7,6 % que declarava haver-ho fet en una gran cadena de distribució, hipermercat o grans magatzems. Només 1 de cada 10 catalans afirmava que l'havien agafat d'alguna biblioteca. Tot i així, bona part dels lectors opta per llibres que algú del seu entorn li ha deixat (16,5 %) o, sobretot, per llibres que li han regalat (21,7 %).

Gràfic 4. Procedència de l'últim llibre llegit a Catalunya. 2013

En % sobre la població lectora

En aquest sentit, sí que s'observen diferències significatives quant a la intensitat de la lectura. Els lectors més habituals recorren a les biblioteques gairebé el doble (15,7 %) del que ho fan els lectors esporàdics (8,4 %). De la mateixa manera, opten en major mesura per llegir allò que els hi han regalat (25,6 %) o que els hi han deixat (18,9 %) respecte els lectors habituals (13,9 % i 11,7 %, respectivament).

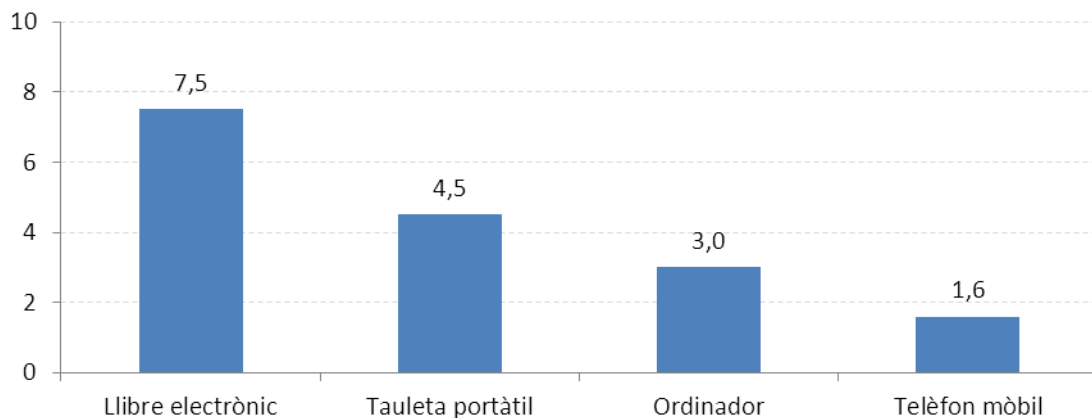
De la mateixa manera, són els lectors habituals qui, també, més llibres compren a Internet (4,2 %) i, sobretot, qui més llibres es descarreguen d'Internet (9,5 %).

3.5. El llibre digital té la seva major penetració entre lectors habituals joves

La descàrrega de llibres d'Internet és un fenomen associat directament a la lectura en format digital. A Catalunya, gairebé 2 de cada 10 lectors afirma haver llegit algun llibre en aquest format. El suport més habitual per fer-ho és el llibre electrònic (en la seva versió anglesa, *ebook*).

Gràfic 5. Dispositius de lectura en format digital a Catalunya. 2014

En % sobre la població lectora

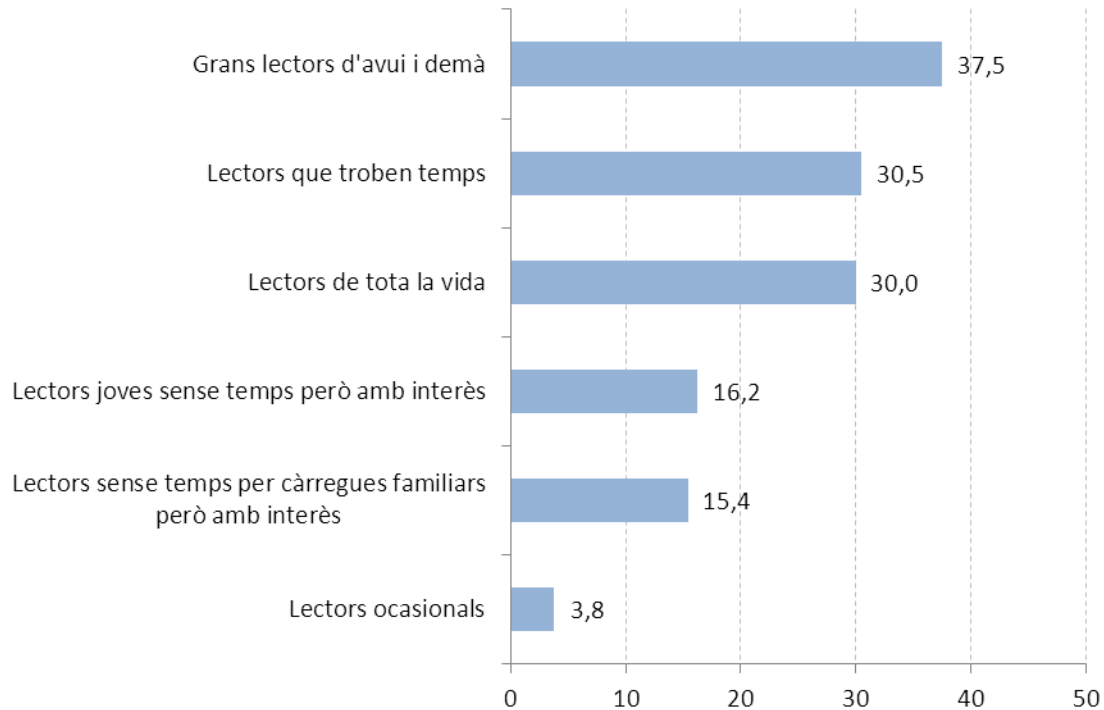

En tot cas, la lectura en format digital no sembla ser un substitut del llibre en paper, sinó que conviu amb ell. De fet, els lectors exclusivament digitals només representen un 6,7 % del total de lectors o, el que és el mateix, unes 242.000 persones.

De fet, allà on el llibre digital té més penetració és entre els lectors habituals més joves.

Gràfic 6. Penetració del llibre digital a Catalunya. 2013

Per tipus de lector. En %

3.6. El 38,2 % dels lectors va llegir algun llibre en català

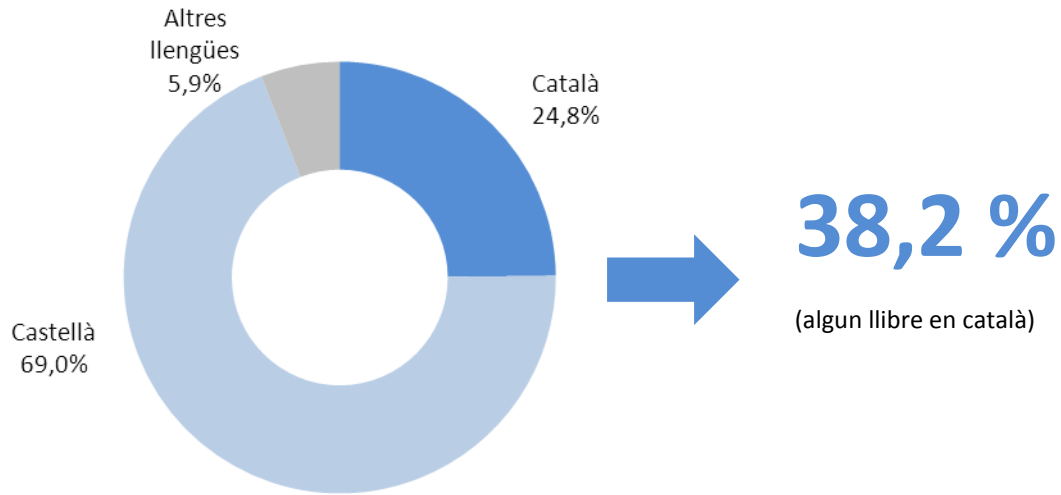
L'Enquesta de participació cultural incorpora dues preguntes relacionades amb la llengua de lectura.

La primera d'elles fa referència a la llengua del darrer llibre llegit. En aquest cas, és el castellà la llengua més habitual, amb més de dos terços de la població, quedant el català en un segon pla amb menys d'una quarta part dels lectors.

Tot i així, en preguntar si la persona ha llegit algun llibre en català en els darrers dotze mesos, la taxa de lectura en català s'eleva fins el 38,2 %.

Gràfic 7. Llengua de lectura a Catalunya. 2014

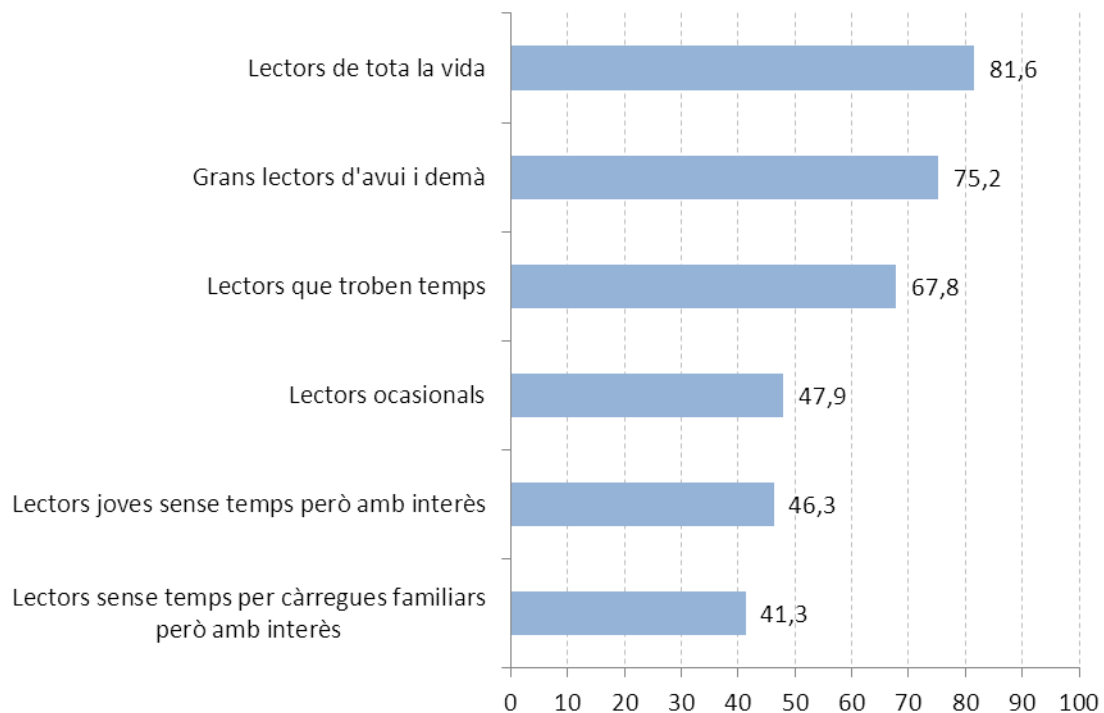
Llengua de l'últim llibre llegit i haver llegit algun llibre en català. En %

La lectura en català –prenent com a referència la segona de les preguntes- té molta més penetració entre els lectors de tota la vida i els més joves. En canvi, entre els lectors esporàdics, hi ha una menor presència.

Gràfic 8. Lectura en català. 2014

Per tipus de lector. En %

Annex

Taula 4. Perfils de lectors		
Per sexe. En %		
	Homes	Dones
No lectors		
No lectors d'edat avançada	48,7	51,3
Adults sense interès lector	56,2	43,8
Joves sense interès lector	69,1	30,9
Lectors esporàdics		
Lectors ocasionals	40,6	59,4
Lectors sense temps per càrregues familiars però amb interès	44,3	55,7
Lectors joves sense temps però amb interès	45,5	54,5
Lectors habituals		
Lectors de tota la vida	45,9	54,1
Lectors que troben temps	47,5	52,5
Grans lectors d'avui i demà	40,0	60,0

Taula 5. Perfils de lectors					
Per nivell d'estudis. En %					
	Estudis primaris inacabats	Primaris	Secundaris (1r cicle)	Secundaris (2n cicle)	Superiors
No lectors					
No lectors d'edat avançada	19,5	21,2	37,2	20,2	2,0
Adults sense interès lector	2,8	8,0	33,7	44,5	11,0
Joves sense interès lector	0,4	2,4	19,6	67,1	10,4
Lectors esporàdics					
Lectors ocasionals	6,9	15,5	32,6	26,4	18,6
Lectors sense temps per càrregues familiars però amb interès	0,5	3,5	19,6	47,2	29,2
Lectors joves sense temps però amb interès	1,2	1,5	19,0	54,4	23,8
Lectors habituals					
Lectors de tota la vida	4,5	7,7	22,6	26,2	39,0
Lectors que troben temps	1,0	1,3	5,0	48,4	44,3
Grans lectors d'avui i demà	-	3,1	8,8	45,0	43,0

Taula 6. Perfils de lectors

Per situació laboral. En %

	Ocupat	Aturat	Estudiant	Jubilat/Pensionista	Altres situacions
No lectors					
No lectors d'edat avançada	14,8	6,3	-	68,3	10,6
Adults sense interès lector	59,9	30,6	-	4,1	5,4
Joves sense interès lector	32,8	35,0	22,3	2,4	7,4
Lectors esporàdics					
Lectors ocasionals	22,2	7,7	-	59,5	10,6
Lectors sense temps per càrregues familiars però amb	68,3	25,9	-	4,1	1,7
Lectors joves sense temps	40,9	25,2	28,1	0,9	4,9
Lectors habituals					
Lectors de tota la vida	24,0	9,8	-	50,9	15,4
Lectors que troben temps	75,8	17,8	-	0,5	6,0
Grans lectors d'avui i demà	42,3	20,8	31,5	0,0	5,4

Taula 7. Perfils de lectors

Per disponibilitat de temps. De dilluns a divendres. En %

	De molt temps lliure	De bastant temps lliure	De poc temps lliure	De molt poc temps lliure
No lectors				
No lectors d'edat avançada	33,8	32,0	27,6	6,6
Adults sense interès lector	16,7	20,0	45,2	18,1
Joves sense interès lector	18,6	26,5	41,1	13,8
Lectors esporàdics				
Lectors ocasionals	22,5	34,1	34,4	9,0
Lectors sense temps per càrregues familiars però amb interès	8,0	26,1	46,4	19,5
Lectors joves sense temps però amb interès	15,9	29,4	42,3	12,0
Lectors habituals				
Lectors de tota la vida	29,6	25,4	34,3	10,7
Lectors que troben temps	11,8	18,5	50,5	19,3
Grans lectors d'avui i demà	11,3	25,6	47,6	15,5

Taula 8. Perfils de lectors

Per disponibilitat de temps. Caps de setmana. En %

	De molt temps lliure	De bastant temps lliure	De poc temps lliure	De molt poc temps lliure
No lectors				
No lectors d'edat avançada	32,1	42,8	17,0	8,1
Adults sense interès lector	22,5	33,5	33,7	10,3
Joves sense interès lector	29,5	35,0	25,6	9,4
Lectors esporàdics				
Lectors ocasionals	25,2	53,4	15,2	6,2
Lectors sense temps per càrregues familiars però amb interès	13,6	44,4	32,3	9,7
Lectors joves sense temps però amb interès	23,1	43,3	28,4	5,1
Lectors habituals				
Lectors de tota la vida	41,2	32,9	20,2	5,6
Lectors que troben temps	20,5	40,5	31,5	7,5
Grans lectors d'avui i demà	31,2	37,1	25,6	5,1

Taula 9. Perfils de lectors i pràctiques culturals

En %	Diaris	Revistes	Biblioteques	Ràdio	TV	Internet	Videojocs	Música	Concerts	Cinema	Espectacles	Exposicions
No lectors												
No lectors d'edat avançada	29,6	41,6	8,4	46,9	95,1	26,0	8,0	68,6	13,5	12,1	19,4	19,3
Adults sense interès lector	36,2	52,7	16,6	54,1	94,5	81,2	18,8	89,8	22,6	31,0	20,9	16,4
Joves sense interès lector	25,7	50,7	27,8	44,9	89,0	97,1	52,0	93,4	38,8	49,6	26,0	18,4
Lectors esporàdics												
Lectors ocasionals	51,8	60,9	19,2	57,1	96,2	44,1	9,6	82,4	25,7	30,6	33,7	41,0
Lectors sense temps per càrregues familiars però amb interès	45,2	73,0	31,0	65,2	91,8	89,8	18,4	95,5	37,5	46,0	40,9	38,6
Lectors joves sense temps però amb interès	29,6	67,0	41,6	52,7	90,4	99,0	47,5	96,5	49,6	60,0	43,7	39,3
Lectors habituals												
Lectors de tota la vida	64,7	71,9	43,8	64,5	94,4	64,1	10,6	90,5	39,5	34,2	49,9	66,2
Lectors que troben temps	53,8	74,8	35,0	71,5	86,0	95,8	20,3	95,0	50,1	51,1	53,3	71,6
Grans lectors d'avui i demà	44,8	77,5	58,1	54,9	85,9	97,7	46,3	99,7	62,8	58,5	57,5	65,1

Bibliografia

CLARK, C. i RUMBOLD, K. (2006): *Reading for pleasure: A research overview*. Londres: National Literacy Trust

BLEEKER, E. (2010): *On reading in the digital age: establishing the paradigms in a hyperbolic discussion*. Amsterdam: Stichting Lezen

Estudio segmentación de lectores en España 2010. Análisis multivariante. Madrid: Federación de Gremios de Editores de España

Les Français et la lecture en vacances 2012. París: Feedbooks

Hàbits de lectura i compra de llibres a Catalunya 2013. Barcelona: Associació d'Editors en Llengua Catalana i Gremi d'Editors de Catalunya

PICTON, I. (2014): *The Impact of ebooks on the Reading Motivation and Reading Skills of Children and Young People*. Londres: National Literacy Trust

Les Français et la lecture 2014. París: IPSOS

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2013 i 2014

Data de publicació: Setembre de 2015

Edita: Gabinet Tècnic

ISSN: 2385-3255

Dipòsit legal: B 5700-2014

[Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 3.0](#)
[No adaptada de Creative Commons](#)